

Rhasoda Varga Margit: Válogatás Salamon király tanításaiból

Dávid királyt, fia, Salamon követte a trónon. Róla írja a szentírás, hogy, amikor álmában Isten előtt állt és Isten megkérdezte tőle, mit kíván, a bölcsességet kérte, hogy jó uralkodója legyen népének. Mivel kérését nem magára gondolva tette, így nemcsak a bölcsességet, hanem a gazdagságot és a hosszú életet is megkapta. Bölcsessége által messze földön nevet szerzett magának. Tanításainak nagy része máig érvényes igazságokat tartalmaz. Sok közmondásként ismert gondolat eredendően Salamontól származik. Az alábbiakban Salamon király példabeszédeiből közlök egy összeállítást (Ószövetség, Bölcs Salamon példabeszédei, Károli Gáspár fordítása):

Jövedelem

- Az igaznak keresménye életre, az istentelennek jövedelme bűnre van.
- Jobb a kevés igazsággal, mint a gazdag jövedelem hamissággal.

Fecsegés

- Sok beszédben elmaradhatatlan a vétek, aki pedig megtartóztatja ajkait, az értelmes.
- Még a bolond is, mikor hallgat, bölcsnek ítéltetik; mikor bezárja ajkait eszesnek.

Félelem

- Amitől retteg az istentelen, az esik őrajta; amit pedig kívánnak az igazak, meg lesz.
- Minden istentelen fut, ha senki sem üldözi is.

Őszinteség

- Aki igazán szól, megjelenti az igazságot; a hamis bizonság pedig az álnokságot.
- Az igazaknak igazságok megszabadítja őket; de az ő kívánságokban fogatnak meg a hitetlenek.

Engedelmesség

- Az engedelmes felelet elfordítja a harag felgerjedését; a megbántó beszéd pedig támaszt haragot.

Bosszúállás

- Aki vermet ás másnak abba belé esik; és aki felhengeríti a követ, arra gurul vissza.

Nevelés

- Aki megtartóztatja az ő vesszejét, gyűlöli a fiát; aki pedig szereti azt, megkeresi őt fenyegetéssel.
- A vessző és dorgálás bölcsességet ad; de a szabadjára hagyott gyermek megszégyeníti az ő anyját.

Alázat

- Kevélység jó: gyalázat jó; az alázatosoknál pedig bölcsesség van.
- Jobb alázatos lélekkel lenni a szelídekkel, mint zsákmányon osztozni a kevélyekkel.

Nókról

- Mint disznó orrában az arany perlec, olyan a szép asszony, ha nincs okossága.
- Mély verem a tisztátalan asszony és szoros kút az idegen asszony.

Lustaság

- A hideg miatt nem szánt a rest; aratni akar majd, de nincs mit.
- Aki lágyan viseli magát az ő dolgában, testvére annak, aki tönkre tesz.

Hít

- Bízad az Úrra a te dolgainkat; és gondolataid véghez mennek.
- Nincs bölcsesség, nincs értelem, nincs tudás az Úr ellen.

Kezesség

- Értelmetlen ember az, aki kezét adja, fogadván kezességet a barátja előtt.
- Ne légy azok között, akik kézbe csapnak, akik adósságért kezeskednek.

Rágalmazás

- Ha a fa elfogy, kialuszik a tűz, ha nincs susárló, megszűnik a háborgás.
- A rágalmazó megjelenti a titkot, de a hűségese lelkű elfedezi a dolgot.

Könyörületesség

- Aki elnyomja a szegényt, gyalázzal illeti annak teremtőjét; az pedig tiszteli, aki könyörül a szűkölködőn.

Tudatlanokról

- A bolondnak hallására ne szólj, mert megutálja a te beszédeidnek bölcsességét.
- Ne felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne légy te is őhozzá hasonlatos.

Megpróbáltatás

- Mint az ezüst a tégelyben, és az arany a kemenczében próbáltatik meg, úgy az ember az ő híre-neve szerint.
- Miképpen a madár elmegy, és a fecske elrepül, azonképpen az ok nélkül való átok nem száll emberre.

Nagyság- kicsinység

Négy apró állata van a földnek, amelyek bölcsek, elmések:
a hangyák erőtlén nép, mégis megkeresik a nyárban a magok eledelét,

a marmoták nem hatalmas nép, mégis kősziklán csinálják az ő házokat,
királyuk nincs a sáskáknak, mindazonáltal mindnyájan szép renddel mennek ki,
a pókot kézzel megfoghatod, mégis ott van a királyok palotáiban.

Bölcsesség

- Az Úrnak félelme a bölcsességnek tudománya, és a tisztességnek előtte jár az alázatosság.
- Én, (a bölcsesség) az engem szeretőket szeretem, és akik engem szorgalmasan keresnek megtalálják.